

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szidon József könyvnyomdája, Lugos (Vértes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fránki Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhoz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 " Egyes szám ára 16 fillér.

Nehéz napokban.

»A király személye szent és sérthetetlen.« Ezt a tételt valljuk és aláírjuk. Szent és sérthetetlen mindaddig, míg az alkotmányra, törvényekre tett királyi esküjét megtartja és a törvényeket mások által, még a hadsereg által is megtartatja. Míg alkotmányunkat s ezzel nemzeti önállásunkat a külfölddel s különösen a külföldnek egy oly széttagolt apró államocskájával szemben, mint Austria is, óvja, megvédelmezi. I. Ferencz József-nek 1849-től 1867-ig tartott uralkodásáról ne beszéljünk. Ez alatt az uralkodás alatt a nemzet szentjei a vértanuk egész táborakrával szaporodtak. Ez alatt az uralkodás alatt a magyar férfiak börtönben, vagy azonkívül ökleiket szorongatták s fogaikat esikorgatták. Asszonyaink zokogva, könyvelt szemekkel néztek fel a menyboltozatra, hogy fel kél-e még a magyarok csillaga, lesz-e még egyszer nekünk is hajnalvirradás? És lett. 1867-ben a nemzet kibékült uralkodójával, aki miután letette alkotmányunkra az esküt, fejére tétetett Szent István koronája s ezzel mint nemzetünk fejedelme felruházott mindazon jogokkal, melyek az alkotmányos magyar királyt megilletik. Azóta harminczhat esztendő pergett le az idők homorkóróján s megállapíthatjuk, hogy I. Ferencz József a legszigorubbant megtartotta az alkotmányra tett esküjét. Hogy az 1867. XII. törvényezikk, mely a magyar hadsereg fölállítását is biztosítja, mind máig nem hajthatott teljesen végre az nem a királybüne, hanem azoknak az egymást felváltó kormányoknak lelkén száradó bün, amely kormányok e fejedelmi esküvel megpecsételt törvény végrehajtásának elődázásával szolgamódra hizelegni igyekeztek az — osztrák császárnak. Akik ezt tették, azokat az ország színe előtt szégyen oszlopokhoz kellene lánczolni, mert ha ez az alaptörvényünk teljesen végrehajtva van, ma nincs izgalomban a nemzet, a király lelki nyugalma nincs feldulva, gazdasági erőink nincsenek zsibbadásban s az egymást emésztő gyűlölet helyett a béke napsugárának özőnében munkálkodhatnánk a minél hatalmasabb, egységes, magyar nemzeti állam kiépítésén.

I. Ferencz József alkotmányos esküjét tehát harminczhat éven keresztül megtartotta. Csak most, ebben az esztendőben történt valami, mely összes nemzeti érzéseinket a keserüséggel, a fájdalom égő megnyilatkozásával töltötte el. Ez a va-

lami a chlophy-i hadiparancs. Az a legfőbb hadur aláírásával megjelent katonai okirat, mely tagadja, hogy jogunk volna katonai tekintetében mindazokhoz a nemzeti követelésekhez, melyeket részünkre az 1867. XII. t.-czikk biztosít. Mely tagadja még nemzeti létünket is s Magyarországot kitörölve a világ birodalmainak sorozatából, a magyar nemzetet egyszerűen néptörzsre süllyeszti le. Ha van a nemzetben önézet, hasonló esetben fel kell annak háborodnia, mint felháborodik a tenger, mikor nyugodt felületét a szélvész vihara arcul csapja. Ez a nemzet, mely az alkotmányra tett királyi esküt, napnak tartotta, mely világít s a hazafias érzéseket, törekvéseket termékenyítőleg melegíti, most megdöbbenve azt látta, hogy ezen a napon folt esett. Folt, amelyből a csillegászok eget megrázó viharokat, az atmoszféra rétegeinek menydörgő forradalmait jövendöltek. Ekkor jött a király békítő szava, hogy ő magyar nemzetét sérteni nem akarta. És ebből a szóból majdnem nyíltan kiolvastuk azt a vallomást is, hogy a tanácsadók, nemzetünknek ellenségei, akik akkor őt körülvették, — a legfőbb hadurat gonoszul, ármányt szöve félrevezették. Félrevezették, hogy a magyar királyt ellenségévé tegyék magyar nemzetének és e nemzetet királyának. Az ilyen, esetleg megmérhetetlen veszedelmeknek czéltudatos előidézése más nemzetek körében nemzetárulás.

„A király magyar nemzetét sérteni nem akarta s fájdalommal tölti el fejedelmi lelkét, hogy a chlophy-i hadiparancsot a magyarok így magyarázták.“ Ezt a kijelentést a rajtunk esett, bár még sokáig vérző sérelmeért elégtételül is el kell fogadnunk. Ezt a kijelentést a magyar király tette s a magyarnak hinnie kel királya szavának.

És mégis a magyar országgyűlésen, mikor a chlophy-i hadügyi gyászparancsot tárgyalták az egyik, különben mindig hazafias érzéseiről ismeretes képviselő, Barabás Béla azt dörögte közbe: „Nem hiszünk mi már a királyi szónak sem.“ Elhiszszük, hogy az izgalom viharában csak a mély keserűség adhatta e szavakat az amugy is izzóverü képviselő ajakára, akiről azonban feltesszük, hogy van olyan hazafi és van a magyar királynak olyan loyális alattvalója, mint akik a szenvedélyek viharában siettek őt lehazaáruló gazemberezni. Kétségtelen, hogy ez a közbekiáltás mélyen sértő volt s nem alkalmas arra, hogy visszaállítsa a király és

nemzet közt e válságos napokban azt a harmóniát, melyre ennek az országnak annyira szüksége van. Barabás Béla azonban elvette a parlamenttől azt a leg-súlyosabb büntetést, amelylyel a törvényhozó testület egyes tagjait csak sujthatja. De ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy vannak, letetnek itt enyhítő körülmények is. Barabás Béla, mikor ezt a mindnyájunk, még saját pártja által is elítélt kifejezést használta, akkor azt megelőzőleg talán lelke végigszárguldott egy pillanatra négyszáz éves nemzeti multunkon, melynek minden határköve a magyarok keserüségének könyecseppjeiből jegecedett együvé.

Talán eszébe jutott, hogy az első Habsburg, ki fölöttünk uralkodott, letette ugyan alkotmányunkra az esküt, de ezt az esküt sohasem tortotta meg. Talán eszébe jutott, hogy Rudolf császár és király szinten megesküdött az alkotmányra s esküjét úgy tartotta meg, hogy a nemzet alkotmányos jogai védelmére Bocskay István vezérlete alatt kénytelen volt ellene fegyvert ragadni, míg II. Ferdinánd szintén megkoronázott király ellen Bethlen Gábor állott a nemzet élére, a alkotmány védelmezésére. Es ennek az megkoronázott és törvényeikre esküt tett habsburgi király elleni védelmében halt meg a vérpádon Zrinyi, Frangepán és Nádasdy. Ezért az alkotmány védelméért lobogtak Tököly Imre s most kétszáz esztendő előtt nagy fejedelmünk, legdicőségesebb nemzeti hősnünk, II. Rákóczi Ferencz Mária-képes, piros-fekete lobogói is. De folytassuk-e tovább, a mig eljutunk az aradi Golgothához, mely fölét tizenhárom menybeli csillag — tizenhárom vértanu lelke — ragyogja le minden október hatodikán, örök hazaszeretetre, nemzeti szabadságunk megvédelmezésére intő tizenhárom águ sugárkévéjét.

Ne folytassuk. 1867. június 8-án fátyolt vetettünk a multa s ezt a fátyolt ne szakgassa fel se a chlophy-i hadiparancs, se a meggondolatlan nyilatkozat, mert az alatt a fátyol alatt még nyers sebek vannak, melyekből megeredhet a vérbugyogás. Pedig nekünk nem erre, hanem hogy gazdaságilag és ezen az alapon politikailag is megerősödjünk, békére van szükségünk.

Béke? Vajjon ki teremthetné meg első sorban? MegmondjukMaga a király. Csak egy mondatával: „Teljesüljenek a magyar nemzetnek a királyi eskümmel szentesített 1867: XII. törvényezikben lefektetett jogai és kívánalmai“. Akkor az a ragaszkodás, mely a legkö-

Podwinetz Izidor

hutor, pénzszekrény, varrógép és kerékpár

főraktára

varró-és írógép-javitó - műhely

Lugos

Izabella-(főtér saját házában

zelebbi parlamenti ülésen a szabadelvű pártan a lelkesedés hevével tört elő, igaz szívből fakadóan betöltendő riadójával a magyar helyeket, rónákat, a tájakat, amerre folyóink futnak lefelé, az alföldet, ahol a déli láb játszik.

Katonatorborzás a templomban. A „Magyarország“ mai számokban olvassuk: A napokban közöltem, hogy a szászvárosi hadkiegészítő parancsnokság megkeresést intézett az illetékesé alá tartozó szolgabírói hivatalokhoz, hogy az állítás alá kerülő legénységet az önkéntes jelentkezésre hívják föl.

Most újabban egy olyan esetről szereztem értesülést, mely kétségtelenné teszi, hogy bizonyos körök a nemzetiségek közreműködésével igyekeznek ellensúlyozni a nemzet most folyó alkotmányos küzdelmének hatását. Teljesen hiteles forrásból értesültem, hogy a lugosi görög-katolikus egyházmegye összes oláh nemzetiségű lelkészei utasítást kaptak a püspökségtől, hogy a templomokban hívják föl az állításkötelezettség alá kerülő ifjakat, hogy besoroztatásuk végett az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezzenek. Erről egyik lelkész által fölmutatott köriratból saját szememmel meggyőződtem.

UJDONSAGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő száma 91.

Vármegyei közgyűlés. Krassó-Szörény vármegye közönsége október hó 12-én tartja az idei őszi rendes közgyűlését. Ugyanekkor egy főszolgabírói állás is betöltésre kerül. Hivatalos körökben erősen tartja magát a hit, hogy e tisztségre Talajdy Zoltán fog megválasztani.

Jomkypur. A kiengesztelés nagy napját holnap, esütörtökön ülik meg izraelita polgártársaink. Ma, mint az ünnep előestéjén, a szokásos isteni tisztelt d. u. fél 6 órakor veszi kezdetét.

Diszbeszéd

mely Karánsebes új városházának 1903. évi szeptember hó 20-án történt felavatása alkalmával, Bartolomei városi tanácsos által tartatott.

(Folytatás.)

Térjünk most már át a város valódi történetéhez. Jeleztem, hogy az első magyar király a ki városunkban tartózkodott IV. Kún László volt.

Károly Róbert király, kinek székhelye sok éven át Temesvár volt, 1318. évben ajándékot tesz Péter sebesi (Sebus) alispánnak. 1325. évben pedig egy Posa Seri nevű egyén fordul elő mint Sebes és Hadia várnagya.

Ugyanazon Posa Seri, most már mint Krassó főispánja 1352. évben elhagyott földeket ajándékozta meg fiát, mutniki Istvánt Mutnik völgyében, azon jogokkal, melyekkel az oláh knézek a Sebes tartományban bírtak. Ebből világosan kitűnik, hogy Karánsebes vidéke, mely Magyarország eme részének nyolcz oláh kerülete egyikét képezte, még azon időben szerepelt mint első oláh kerület.

1365. évben nagy Lajos király letrónozza Strascimir Bulgária császártját, később visszahelyezi méltóságában, azonban a Magyar korona főhűbéri joga alatt, parancsnoksága alá helyezésén Temesvár, Sebes (Sebusvár), Mehádia és

Bucsuzó patikárius. Társadalmunk egy kedvelt s nagyrabecsült tagja vett ma bucsut városunktól. Morser Károly gyógyszerész, ki a Vértes-gyógytárban másfél éve volt alkalmazva s kinek ismert előzékenysége városunkban s a vidék közönségénél is általános elismerésre talált, tudvalevőleg Nagyszebenben drogueria-jogot nyert. A távozó gyógyszerész, ez uton is szívélyes üdvözlőt mond a n. é. közönségnek, jó ismerőseinek és barátainak egyaránt.

A megtalált szent korona. A Pesti Hirlap vasárnapi számának mellékletén ezen a ezimen ezikk jelent meg, melyben a szabadságharc nagy drámájának utolsó felvonásában elásott magyar szent korona megtalálása van leírva. A ciklikirő azt mondja, hogy Karger Titusz őrnagynak, a ki utászszázalójával a koronát Orsován megtalálta, annak rejtékhelyét eskis a beavatottak egyike árulhatta el. Erre a passzusra vonatkozólag Dettárd, Voelker Hugó, máv. hivatalnok a következőket írja: A ki Orsován hosszabb ideig tartózkodott és érdeklődött a dolog iránt, is megtudhatta, hogy a koronakápolnával, vagyis a korona rejtékhelyével szemben fekvő Atios hegyéről két oláh pásztor látta az elrejtés munkáját. Ezek közül egyik 1853-ban Temesváron mint katona szolgálván, értesült a korona kereséséről, s elmondotta, hogy ő pászortársával Orsován látott 4 évvel előbb oly dolgot, a mely talán összefüggésben van a korona eltűnésével. Az oláh pásztorok utmutatása folytán kutatta aztán a temesvári utászszázalój a koronát és meg is találta. Az oláh pásztorok most is énekelnek az Orsova állomás melletti Tufir községben és kegydíjat élveznek szolgálatukért. Egyiket ez év április havában Orsováról való elköltözésem előtt — még láttam.

Hirdetmény. A lugosi honvédegyalozczred 2 s az orsovai 1 zászlójál élelem szükségleteinek 1904. évre ajánlati tárgyalás utján való biztosítása iránt, az érdekeltek ez uton is meghivatnak. Az ajánlati tárgyalás a honvédekezelőtiszt irodában Lugoson f. évi október hó 19-én d. e. 9 órakor fog megtartani.

Orsova erődöket. Ugyanezen király említett évben hadseregének egy részét Karánsebesen át vezeti Bosznia visszafoglalására.

A sebesi erőd, illetve vár fenntartására több község volt meghatározva, a többi között Priszaka község is.

Körülbelül 1393 év felé Bulgária visszafoglaltatván a törökök által, ezer család szökött ki Bulgáriából és elhelyezkedett Magyarország területére és Karánsebes környékére, a hol a mohácsi szerencsétlen ütközetig tartózkodtak, a mikor is ezen családok az ország belseje felé vonultak, létesítvén a krasovén telepeket; ezen szökött bolgároktól származnak jelenlegi krasovénéink.

A most kezdődő háborúkban többször találjuk Zsigmond királyt a sebesi bánatban, így a Murad szultán ellen folytatott háború ideje alatt, nevezett király Karánsebesen tartózkodik, még pedig 1428. évi október hó 9. és 18-án, továbbá november hó 19. és 29-én, végre 1429. évi december hó 30-án jelenlegi Szerbiában a Duna mentén fekvő Golumbác erőd visszahódítása körül szerzett érdemek jutalmazásául, nemesi előjogokkal birtokot adományoz a Bizere családnak.

A törökökkel folytatott háborúk kegyetlenségét Karánsebes legelőször 1432. és 1438. években érezte, a midőn Vlad, a Havas alföld

A virilisek névjegyzékének kiigazítása. A Belügyi Közlöny legújabb száma a legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítása tárgyában újabb körrendeletet közöl, mely a városi és megyei törvényhatóságokhoz van intézve. Ebben a körrendeletben a belügyminiszter tudatja, hogy a virilisták jövő évre érvényes névjegyzékének kiigazítása tárgyában legutóbb kiadott körrendeletének ezézata kizárólag csak az volt, hogy az ex-lex állapot a törvényhatósági bizottságok és községi képviselőtestületek jövő évre szóló megalakításánál akadályt ne teremtsen. Miután most már ország-szerzte be vannak fejezve az egyenes adók kiadásának előmunkálatai, a belügyminiszternek nincs kifogása az ellen, hogy ha 1903. évi Ad 76.061. sz. a körrendeletben foglaltaktól eltekintve, a folyó évi adókirovési előmunkálatok alapján történik a virilisták névjegyzékének kiigazítása. Mert ezen adókirovési előmunkálati anyag ezen ezézből való felhasználása az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-ában foglalt rendelkezéseknek is sokkal inkább megfelel.

Esküdtek kisorsolása. Az október hó 19-én kezdődő esküdtbíróági ülészak szolgálati lajstromát, Péczely Ferenc törvényszéki elnök elnöklete alatt, vasárnap d. e. 10 órakor állították egybe. Rendes esküdtek kisorsoltattak: Balogh László, Berdach Ignác, Brenner Ferenc, Bretz Péter (Lugos), Bihari Ferenc (Dubest), Bode Dénes (Lugos), Eckstein Fülöp (Boldur), Feber Rudolf, Feszler Lajos (Resiczabánya), Galanda Sándor (Osztrov), Georgeades Sándor (Zsidovin), Hegyesi Armin, Hecker Viktor (Lugos), Mikautsch Ferenc (Vecseháza), Nasitz László (Lugos), Panajoth Mihály (Bogsán), Rózsavölgyi Béla (Resiczabánya), Rosenfeld Adolf, Szatmáry Ferenc, Sera Árpád, Steiner Lajos, Stern Mór, Schmidt György, Sziklai K. Lajos, Valean Aurel dr, Varasdi Károly, Wassermann Adolf, Weigand Adolf (Lugos), Weisz Sándor (N.-Bogsán) és ifj. Wesztermayer Frigyes (Facset). — Pótesküdtek: Dipold Imre, Fényes Károly, Földváry Antal, Junker Lenárd, Lovász Gyula, Lupu Traján, Seyfried Viktor, Simkovics József, Turehanyi Tihamér és Zöld József.

Ördögnek nevezett vajdájával szövetkezett Murad Mezet bég vezetése alatt a törökök behatoltak Magyarországra és Temesvár felől jöve, elpusztították a várost, azután pedig elvonultak az ugynevezett Vaskapu szoroson át, mely szoros Magyarországot Erdélytől elválasztotta.

Ezen hódítás azonban nem tart sokáig, mert 1443. évben I. Vladisláv király a Csornacsaládnak adományozza Rékást és Solymost több szörényi erőd, köztük Sebes erődnek védelmezéséért, és mert a következő 1444. évben a magyar hadsereg legtekintélyesebb része Karánsebesen keresztül vonul a nevezetes várnai csatára.

A mind sürűbben előforduló török támadások elleni védekezés kényszerítette Corvin Hunyadi Jánost hosszabb ideig a szörényi bánatban tartózkodni.

Igy találjuk Hunyadi Jánost 1447. évi október hó 18-án, 1448. évi augusztus hó 26. és 27-én Karánsebesen, végre 1453. évi május hó 29-én Temesvárott, mely alkalommal a polgárok hűsége jelölül Karánsebesnek adományozza a város közelében fennállott Rakovicza nevű községet, melynek területe mint szántóföld ugyanazon elnevezés alatt jelenleg is a város birtokában találatik. A nagy hős kíséretében a híres Capistran János minorita is volt.

(Folytatása következik.)

Ellenőrzési szemlék. Október hó elsejével megkezdődnek katonáknál a tartalékosok idej ellenőrzési szemléje. Így a honvédtartalékosok már esütőtörökön reggel 8 órakor kell hogy jelentkezzenek a régi honvédlaktanyában. A közös hadseregbeliek október hó 8., 9. és 10-én; s pedig a lugosiak a 8. és 9-ik napján, az idegen illetőségűek 10-én a tüzérlaktanyában adnak egymásnak találkozót. A népfelkelők időszaki jelentkezése október hó 14. és 15-én reggel 8 órakor a városháza üléstermében fog megtartatni.

Homes és Fey tegnap esti előadása nagy közönség előtt folyt le. S ámbár a jól ismert cilinderek, galambok, esontvázak és egyéb rekvizitumai a régi recept szerint dolgozó »bűvészetnek« teljesen hiányoztak a programból, az előadás, egészben véve mégis a közönség őszinte tetszésével találkozott. Mondjuk ki nyíltan, hogy Homes és Fey meg is érdemlik az elismerést. Igen kívánó tulajdonságokkal jeleskednek. Először is: nem nagyképűsködnek s nem igyekeznek elhitetni a jámbor halandókkal, hogy ők természet fölötti erőkkel, titkokkal és ismeretekkel, operálnak. Nem, a mutatványoknak van valami józan, egyszerű és tudományos jellege. Semmi »szemfényvesztés« Semmi hókusz pokusz. Sőt. Mintha Homes és Fey éppen a szelbámoskodó spiritizmus ellen viselne hadjáratot. Azután igen előnyös tulajdonsága e mutatványoknak, hogy nem izléstelenek. Végre pedig de talán elsősorban lett volna említendő az, hogy érdekfeszítők. A megkötözött medium »manifestációi, nemkülönben a program utolsó pontjaként bemutatott »gondolatolvasás« akármennyire ismeretesek legyenek s bármilyen egyszerű magyarázatok legyenek is, mégis érdekesek, — mindaddig, míg ez egyszerű magyarázat ismeretlen előttünk. Már pedig mindaddig még nem tudjuk. Természetesen a távozó közönségben egész raját lehetett hallani a különféle magyarázatoknak. A somnambulizmus, hipnotizmus, magnetizmus, spiritizmus, gondolatátvitel és más effajta nagyhangú de semmitmondó jelszavak csak úgy röpködtek a levegőben eme produkeziók megfajtására, amelyeknek pedig minden valószínűség szerint e nagyképűsködéshez semmi köze, egyedüli nyitjuk lévén: kitűnő érzékek, nagy emlékező tehetség, ügyesség de főként óriási gyakorlat.

Vak lárnia. A toronyban tegnap d. u. fél 4 órakor tüzet jeleztek. De csak rövid ideig varték félre a harangokat, mert az ór csakhamar észrevette tévedését. Akkorára azonban a tüzoltók készenléte két feeskendővel már a herendjesti ut felé vágatott, amelynek mentén, dr Makay birtokán égették a földet-ken összegyűjtött szarvakat.

Lórugás. Talpes Vazul bográni parasztagazda szombat este János legényfiat a lóvakal a legelőre küldötte. Az egyik ló odakünn úgy hasba rögta a fiut, hogy az belső sérelmei következtében másnap reggel feladta lelkét.

Késelő oláh ember. Nagy népesödület verődött össze tegnap a kora délutáni órákban a hídfő részén. Négy rendőr fogott közre egy oláh parasztot, akit egy másik kiakart szabaditania a hatóság emberei kezéből. Elvégre csak a rendőrség kerekedett fölé s mindkettőt a városházára kísérte. A két paraszt a Blauféle pálinka kimérőjében idogált s anélkül hogy fizettek volna, el akartak illanni. A pincézér idején észrevette szökési kísérletüket s nyakon akarta őket csipni, mire az egyik kést rántott, de az éppen betoppanó rendőr láttára kerekelt oldottak. A rendőr utánuk futott s a hídfőnél a segítségére elősiető rendőrtársaival mindkettőt elfogta. A mi hősünk a rendőrök ellen is kést emelt. A rendőrkapitány, ez ügyben az eljárást ma folyamatba vette.

Vörös kakas Szilháán. Az éjjel nagy tűz volt a szomszédos Szilha községben. A tüzoltó toronyór fél 12 órakor hatalmas tűzoszlopot látott fellobbogni, mely úgy tetszett, hogy a város határában van s vést jelzett. Holeczmann József tüzoltó főparancsnok, többed magával egy feeskendővel azonnal a jelzett irányban oltásra sietett s így Szilháára értek, ahol három lakóház s egy melléképület lángokban állott. A falubeliek segítségével derék tüzoltóink a tüzet csakhamar elnyomták.

Nyomdász-sztrájk Temesvárott. Ami tegnap már előrelátható volt, — írja temesvári levelezőnk, — az ma bekövetkezett. A temesvári szedők kimondták a sztrájkot. A sztrájkoló szedők heti huszonkét korona bér-minimumot követeltek, a mire a nyomdatulajdonosok még tegnap délután egybeültek, hogy ez ügyben tárgyaljanak. Együttal felhívták a szedőket, hogy a ma délelőtt folytatandó értekezletre megbizottjukat elküldjék esetleges egyezség megkötése végett. A szedők delegátusai azonban nem jöttek el, hanem helyette kimondták a sztrájkot. A nyomdatulajdonosok — értesülésünk szerint — hajlandók megadni a betűszedőknek a követelt 22 korona hetibér-minimumot, de nem akarják magukat kötelezni arra, hogy a sztrájkolók közül a legközelebbi hat hónap alatt senkit nem bocsátanak el. A csanádi egyházmegyei könyvnyomda, Uhrmann Henrik, Moravetz és Weisz, Mangold Sándor és Rosenberg Lajos nyomdája aláírták a sztrájkolók összes feltételeit, mire szedők újra munkába állottak. A nyomdász-sztrájk mindazonáltal nagy zavart idézett elő a helyi napilapoknál, annál is inkább, mert a sztrájkolók a szedő-inasokat — a kiket állítólag még vasárnapon esküvel kényszerítették arra, hogy szedőszekrényhez nem lépnek — az egész nap folyamán az egyik gyárvárosi helyiségben elzárva tartották.

Tűzhalál. Macsova község határában szombaton késő délután, néhány koborezigány felverte sátorát. Kaldarás Georgana — írja száki levelezőnk, — három kis gyermekét a sátorban magukra hagyva, elnézett a faluba. A gyerekek fáztak s a hat éves leányka tüzet rakott, de a kis 3 éves Elena nagyon közel jött a lángokhoz s ruhája tüzet fogott. Súlyos égési sebeiben még aznap este meghalt.

Állat az emberben. Fölkáborító dolog történt e napokban a torontálmegyei Egres községben. Nikoleszku János nemrégiben megpöcsült s elvette a falu egyik szépségét Pujú Ilonát. Asszép leány annyira megtetszett Nikoleszku apjának, Nikoleszku Tiénak, hogy ajánlatot tett fiának, engedje át neki a fiatal asszonyt szeretőnek s neki adja ezért egyik házát. A fiu ráállt az alkura s tegnap beállított apjával együtt feleségéhez s együttesen előadták szándékukat. Az asszony azonban hallani sem akart a gyalázatos alkuról, a mire a két férfi olyan dühös lett, hogy neki estek az asszonynak és félholtra verték. A falubeliek közt híre ment a dolognak s följelentették a csendőrségnek, a mire ez a két gyalázatos ember ellen megindította a vizsgálatot.

Verseny tárgyalás a kir. ügyészségnél. A rabok élelmének biztosítása tárgyában ma d. e. 10 órakor tartatott meg a kir. ügyészség hivatalában az árlejtés. A versenytárgyaláson részt vettek Wolf Ida magánzónó, Barbu Jozsif vendéglős, Fischl vegyes és Popper Gerzon lisztkereskedő. Írásbeli ajánlatot csupán Boskovits-Wertheim kolozsvári cég adott be s ez utóbbiak, mint a legolcsóbb ajánlatot tevők nyerték el 1904—1906. évre a rab-élelem szállítását. Wolf Ida, ki közel 60 éve birta e vállalatot, így most a régi s megszokottá vált keresetforrásától elesett.

Hadiparancs szerzője. Az egész országban oly nagy lehangoltságot okozott chlopy-i hadiparancs szerzője gyanánt ugyszólván mindenki a hadsereg vezérkari főnökét, Beek bárót tartotta. Most azután kiderült, hogy a hadiparancsot nem ő, hanem a király katonai irodájának vezetője, Bolfras tábornagy állította össze. A Wiener Allg. Zeitung tegnapi számában ugyanis a következő közlemény jelent meg: »Szemben azokkal a közleményekkel, amelyek azt állították, hogy báró Beek tábornagy, a vezérkar főnöke szövegezte a chlopy-i hadiparancsot, jó forrásból közölhetjük, hogy báró Beek épp úgy, mint más magasrangú és illetékes katonai személyiségek, a hadiparancsot megjelenése előtt olvasta, azonban annak megszövegezésében része nem volt. Az ilyen iratokat az uralkodó utmutatásai szerint Bolfras tábornagy főhadsegéd szokta szövegezni, azután a közös hadügyminiszter és az illetékes katonai személyiségek elolvasás céljából megmutatják. Így történt a hadiparancsossal is, amelynek megszövegezésére a vezérkari főnöknek a legesekélyebb befolyása sem volt.«

Elveszett s megtalált — 3000 korona. Négy éve, hogy Holeczner Gyula fakereskedő, a budapest-orsovai gyorsvonaton hazajövet, mialatt az illembhelyen tartózkodott, 3000 korona készpénzt a nyílt pályán elvesztette. Bár a legközelebbi állomáson azonnal jelentést tett a dologról, a nagy pénzüsszegnek se híre, se hamva már. A kárvallott kereskedő azután végleg föl is adott annak reményével, hogy valaha nyomára jöjjön. S ma esodálatos fordulat állott be. A nagykörsői csendőrségnek feltűnt, hogy Fekete Ferenc ottani vasuti pályáőr szokatlanul nagy lábon él s a bevezetett nyomozások folyamán kiderült, hogy Fekete a már rég elveszettnek hitt 3000 koronát annak idején megtalálta. Holeczner Gyula erről értesülvén, ügyvédje, dr Handler Rezsóval nyomban Nagy-Körörsre utazott. A további eljárás folyamatban.

Szép élet gyöngyélet . . . Szinte hihetetlenül hangzik, ha megmondjuk, hogy a katonáknak gyöngyéletük kezd lenni. A tiszték fogaik között mormolják el csupán kemény szitkaikat, az ökölbe szorult kéz tehetetlenül hanyatlik alá és a derék közvitézeknek nem kell félni a gyakran kijáró alapos pofonoktól, mert a fő-fő intéző körök belátták, hogy elvégre a jámbor »hadi-anyag« is csak ember, még pedig — olykor, különösen a hároméves szolgálatot kitöltött időben — egy kicsit veszélyes ember. Egy hadügyminiszteri rendelet ugyanis azt adta tudtára a katonáknak, hogy ezentul vasárnap nem lesz szolgálat, nem lesz kirukkolás, tisztogatás, hanem nyugalom. A katonáknak ezentul tehát gondtalan vasárnapjuk lesz . . . ha a kapitány urak betartják a rendeletet.

Kiadó-laptulajdonos: Szidon József.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttekért a beküldő felelős.)

Zur Warnung!

Indem ich vorzog, in Lugos die hohen Feiertage zu verbringen, kann ich es nicht unterlassen, den Tempel-Commissär

Laczi Gross

auch auf diesem Wege seiner ordinären Handlung halber zu bezeichnen, und wäre es im Interesse der Lugoser Israeliten, ein solches Individuum, bevor man eine Ehrenstelle anvertraut, zu kennen, dass sein gemeines Benehmen für Ehrenstellen überhaupt nicht taugt.

Holeczner Isidor

Tapezierermeister, Karánsebes.

